

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARI İÇİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ¹

The Development of Physical Education Lesson Attitude Scale for Preservice Classroom Teachers

Erman ÖNCÜ²

Hamit CİHAN³

Özet

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını ölçebilecek bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmaya, bir eğitim fakültesinin sınıf öğretmenliği programında öğrenim gören 164 üniversite öğrencisi gönüllü olarak katılmıştır. Ölçeğin geçerlik seviyesini test etmek amacıyla ölçekte bulunan 40 maddeye ilişkin yapılan açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizinde; ölçeğin tek faktörlü bir yapıya sahip olduğu tespit edilmiş ve madde sayısı 25'e indirilmiştir. Madde yük değerleri 0,739-0,884 arasındadır. Ölçeğin güvenilirlik seviyesini test etmek için ise Cronbach Alpha güvenilirlik ve iki yarı test korelasyonu katsayısına bakılmış ve bu değerler sırasıyla 0,98 ve 0,96 olarak bulunmuştur. Sonuç olarak; sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla hazırlanan ölçeğin, yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışması sonucunda kullanılabilir bir ölçüm aracı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmeni adayı, beden eğitimi dersi, tutum, geçerlik, güvenilirlik

Abstract

The purpose of the present study was to develop a new scale with acceptable reliability to measure the attitudes of preservice classroom teachers toward physical education lesson. Participants were 164 primary teaching program students from education faculty. Exploratory and confirmatory factor analysis conducted concerning the 40 items in the scale findings point to a single factor scale. Scale was reduced to 25. Item loadings are reported between 0,739 and 0,884. In order to test reliability of the scale, Cronbach Alpha scores and two-halves test correlation coefficients were checked. They were reported as 0,98 and 0,96 respectively. In conclusion; findings support the use of scale to investigate the attitudes of pre-service classroom teachers' towards physical education lesson is a practicable scaling tool.

Key Words: Preservice classroom teacher, physical education lesson, attitude, validity, reliability

¹ Bu çalışmanın özeti, 4.Uluslararası Akdeniz Spor Bilimleri Kongresi'nde (9-11 Kasım 2007, Antalya) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Yrd.Doç.Dr.; Karadeniz Teknik Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, eoncu@ktu.edu.tr

³ Yrd.Doç.Dr.; Karadeniz Teknik Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, hamitcb@hotmail.com

Giriş

Milletlerin geleceği, yetişmiş ve yetişmekte olan gençlerin fiziksel ve ruhsal olgunluğuna bağlıdır. Uygarlık, bireye verilen önem ve bu önemle bağlantılı olarak ona verilen eğitime dayanır. Eğitimden beklenen fertlerin, gizli güçlerini ve yeteneklerini ortaya çıkararak onların en düzeyde geliştirilmesine yardım etmektir (Aracı, 1999). Eğitimin amacı; beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı bir şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı ve yaratıcı kişiler yetiştirmektir (Karakoç ve Sezer, 2007). Sadece fikir eğitiminden sorumlu bir eğitim sistemi artık geçerli değildir. Çünkü insan sadece beyinden ibaret değildir, onun en az beyni kadar eğitime gereksinimi olan bir vücudu ve ruhsal durumu da vardır (Öztürk, 1998). O halde gençlerin uyumlu bir şekilde yetiştirilebilmeleri için eğitimde, öğretim kadar önemli olan fiziksel, duygusal ve sosyal gelişmelerine yardım edecek, doyum sağlayıcı birtakım etkinliklere de yer vermek gerekmektedir. Bu etkinliklerin önemli bir bölümünü beden eğitimi ve sportif etkinlikler oluşturmaktadır (Kuru, 2003). Özellikle beden eğitiminin genel eğitim açısından öneminin kabul edilmesiyle birlikte eğitimin hemen hemen tüm kademesindeki okul programlarında beden eğitimi dersine zorunlu olarak yer vermeye başlanmıştır (Schmottlach ve McManama, 1997). Günümüz modern eğitim anlayışında beden eğitimi, fiziksel aktivite deneyimleri yoluyla tüm öğrencilerin büyüme ve gelişmelerine katkı sağlayan eğitim programlarının tamamlayıcı bir parçası olarak değerlendirilmektedir (Darst ve Pangrazi, 2009). Özellikle ilköğretim kademesinde beden eğitimi, bir ders ve bir eğitim etkinliği olarak kuramsal düzeyde programlarda belli bir yer tutmakta ve bu derslere de belirli bir süre ayrılmaktadır (Pehlivan ve diğerleri, 2005). Genel eğitimin bir parçası olan beden eğitimi çocukların bütünsel gelişimine hareket deneyimleri aracılığıyla katkıda bulunmaktadır. Sistematik bir şekilde yürütülecek beden eğitimi dersleri; çocuklara, hareket etme yeteneklerini artırma, fiziksel uygunluklarını sürdürme, sağlık bilgileri elde etme, yaşam etkinlikleriyle ilgili becerileri geliştirme ve olumlu sosyal becerileri elde etme konularında oldukça önemli katkılar sağlamaktadır (Pangrazi, 2001; Akt. Arslan ve Altay, 2009). Ayrıca beden eğitimi dersinin toplum olarak spor yapma alışkanlığı kazanmada ve sporun bir hayat felsefesi olarak benimsenmesinde, ülke sporunda başarının yakalanmasında, hayattan zevk alan, mutlu, huzurlu, sorumluluk sahibi, güven duygusu kazanmış ve sosyal statüye sahip bireyler yetiştirebilmesinde büyük bir öneme sahip olduğu gerçeği de göz ardı edilmemelidir (Dalkıran ve Tuncel, 2007).

Okullarda Beden Eğitimi Dersleri çeşitli yaş gruplarında ve çeşitli aşamalarda uygulanmaktadır. 6-9 yaş grubundaki çocukların öncelikli beden eğitimi faaliyetlerini koşmak, tırmanmak ve zıplamak gibi doğal hareketler ve çok komplike olmayan, küçük motor beceriler gerektiren oyunlar oluştururken bu yaş grubundan daha büyük çocukların ise atletizm, jimnastik, yüzme gibi

müsabakaya yönelik spor etkinlikleri ve çeşitli takım sporları oluşturmaktadır (Ağgön ve Yazıcı, 2010).

Beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenler, öğrencilerine fiziksel aktivite alışkanlığı kazandıracak bir ders programı hazırlama ve yürütmekten sorumludurlar (Darst ve Pangrazi, 2009). Dünyanın birçok ülkesinde, ilköğretim beden eğitimi derslerini işleme sorumluluğu tamamen sınıf öğretmenlerine bırakılmıştır (Arslan ve Altay, 2009). Türkiye'deki ilköğretim okullarında da özel eğitim veren okullar hariç 1, 2 ve 3. sınıf beden eğitimi dersleri sınıf öğretmenleri tarafından işlenirken 4 ve 5. sınıflarda beden eğitimi öğretmenleri tarafından işlenmektedir. Arslan ve Altay (2009), beden eğitimi dersi dâhil olmak üzere birçok alanda ders verme işlevini yürüten sınıf öğretmenlerinin sahip olması gereken önemli özellikler bulunduğunu belirtmektedirler. Bu özellikler, belirlenen hedeflere ulaşmada büyük bir sorumluluk üstlenen sınıf öğretmenlerine, işlerini verimli bir şekilde ve ustalıkla yapmalarında onlara önemli katkılar sağlamaktadır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinden çocukların fiziksel beceriyi elde edebilmesi için uygun beden eğitim faaliyetlerini titizlikle organize edebilmeleri de beklenmektedir (Ağgön ve Yazıcı, 2010). Thompson (1996) çalışmasında, sınıf öğretmenlerinin beden eğitimini yeterli düzeyde yürütecek niteliklerden yoksun olduğunu; bunun başlıca nedeninin ise öğretmen yetiştirme programlarındaki eksikliklerden kaynaklandığını belirtmiştir. Xiang ve ark (2002) ve Portman (1996), yaptıkları çalışma sonucunda, beden eğitimine yönelik iyi eğitim almamış birçok öğretmenin beden eğitimine karşı olumsuz tutumlar beslediklerini ortaya koymuşlardır.

1998-1999 Eğitim-Öğretim yılında uygulamaya giren öğretmen yetiştirme programına göre sınıf öğretmenliği lisans programının üç, dört ve altıncı yarıyılında sırasıyla *Beden Eğitimi I* (Haftalık 2 saat teorik), *Beden Eğitimi II* (Haftalık 2 saat teorik) ve *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi* (Haftalık 1 saat teorik, 2 saat uygulama) dersleri yer almaktaydı. 2006-2007 Eğitim-Öğretim yılından itibaren ise sınıf öğretmenliği lisans programının üçüncü ve dördüncü yarıyılında yer alan *Beden Eğitimi ve Spor Kültürü* ve *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi* dersleri teorik ve uygulama olmak üzere iki kısımdan oluşmakta ve haftalık ders programında 3'er saatlik bir yeri kaplamaktadır. Bu 3 saatin 1 saati teorik ve 2 saatlik kısmı da uygulama olarak işlenmektedir.

Türkiye'de eğitim fakültelerinin programlarında okutulan *Beden Eğitimi ve Spor Kültürü* dersinin Yüksek Öğretim Kurulu tarafından belirlenen içeriği beden eğitimi derslerinde düzenler, yürüyüşler, dönüşler, sıralanmalar, beden eğitimi ders araç-gereç ve malzemeleri, serbest jimnastik alıştırmaları, spor sakatlıkları, yaralanmalar, ilk yardım ve atletizm gibi konuları kapsamaktadır. Yine eğitim fakültelerinde okutulan *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi* dersinin içeriğinde beden eğitimi derslerinde öğretim yöntemleri, sınıf yönetimi, ölçme ve değerlendirme, ders ve çalışma planları, eğitsel ve müziksel oyunlar, modern halk dansları ve oyun öğretimi gibi konular yer almaktadır (Arıcı, 2007). Sınıf Öğretmeni adaylarının lisans eğitimi boyunca aldıkları bu derslere olan tutumları, ileride mesleki hayatlarında öğrencilerde

oluşturacakları davranışlar ve kazanımları önemli ölçüde etkilemektedir. Son yıllarda eğitimle ilgili araştırmalar, bireyin öğrenilecek materyale, öğretmene, öğrenim gördüğü konu alanına yönelik tutumlarının okul başarılarını etkilediğini ortaya koymaktadır (Ağgön ve Yazıcı, 2010).

İnceoğlu (1993) yaşamda her şeyin, insanların tutumlarına bağlı olduğunu ileri sürmektedir. Bilimsel olarak incelenmesi 19.yy'da başlayan tutum, Latince olan kökeninde 'harekete hazır' anlamına gelmektedir (Arkonaç, 2001). Özgüven (1998) tutumu; bireyin belirli bir objeyi, kişiyi, grubu, kurumu veya bir düşünceyi kabul ya da reddetme yönünde davranmaya, duygusal bir hazır oluş hali veya eğilimi olarak tanımlamaktadır. Başka bir tanıma göre ise tutum, psikolojik bir sürecin herhangi bir değer yargısıyla damgalanmış bir nesne veya duruma ilişkin olarak bireyin olumlu mu yoksa olumsuz mu duygusal tepki göstereceğini belirleyen oldukça sürekliliği olan bir hazır olma durumudur (Sherif, 1996). Tutumlar ve onların oluşması, değişmesi/değiştirilmesi, ölçülmesi genelde psikolojinin, özelde sosyal psikolojinin önemli konularından birini oluşturmaktadır (Erkuş, 2003). Tutum konusuna bu denli önem verilmesinin nedeni; bireyin çevresine uyumunu kolaylaştıran bir sistem oluşturmalarının yanı sıra, davranışlarını da yönlendirici bir güce sahip olmalarından kaynaklanmaktadır. Tutumların davranışların gerisindeki yönlendirici güçler olduğu bilinmektedir. Tutum dinamiğinin incelenmesi ile bir yandan; tutumların işleyiş biçimi belirlenebilecek ve davranışların ön kestirimleri olanağı doğacak, diğer yandan tutum değişimi sürecinin koşulları saptanacak ve insan davranışları, tutumları kontrol edilerek denetim altına alınabilecektir (İnceoğlu, 1993).

Literatür incelendiğinde, sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi dersi ile ilgili tutumları, görüşleri, düşünceleri, problemleri, beklentileri ve yeterlikleri konularında birçok araştırma (Morgan, 2008; Morgan and Vibake, 2008; Lourenco, 2009; Portman, 1996; Kangalgil ve Dönmez, 2003; Aslan ve Altay, 2009; Ceylan, 2006; Kara, 2007; Pehlivan ve diğerleri, 2005; İpek ve Bayraktar, 2009) yapıldığı görülmüştür. Diğer taraftan, gerek yurtdışında (Demura, 1991; Martens, 1979; Sherrill ve Toulmin, 1977) gerekse de yurtiçinde (Demirhan ve Altay, 2001; Güllü ve Güçlü, 2009; Öncü, 2007; Özer ve Aktop, 2003; Pehlivan, 1998; Yıldız, 2010) beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışmalarının yapıldığı görülmekle birlikte sınıf öğretmeni adayları için beden eğitimi dersine yönelik herhangi bir tutum ölçeği geliştirme çalışmasının olmadığı gözlenmiştir. Buradan hareketle bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi dersinin uygulama kısmına yönelik tutumlarını ölçebilecek geçerlik ve güvenilirlik seviyesi yüksek bir ölçme aracı geliştirmektir. Beden eğitimi dersine yönelik tutumların oluşumunda etkili olan süreçlerin bilimsel olarak incelenmesi sonucu elde edilecek bulgular, eğitim politikalarına yön vermek açısından oldukça önemlidir. Bu bakımdan böyle bir ölçeğin hazırlanmasının, genelde beden eğitimi dersine yönelik tutumları belirlemede özelde ise beden eğitimi dersine yönelik tutumları etkileyen faktörleri ortaya çıkarmada gerekli

olacağı düşüncesinden hareketle ‘Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği’ geliştirilerek kullanıma hazır hale getirilmeye çalışılmıştır.

Yöntem

Araştırmada, sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılan; geniş gruplar üzerinde yürütülen, gruptaki bireylerin bir olgu veya olayla ilgili olarak görüşlerinin, tutumlarının alındığı, olgu ve olayların betimlenmeye çalışıldığı tarama (survey) yöntemi kullanılmıştır (Tanrıoğen, 2009).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2005-2006 Eğitim-Öğretim Yılı bahar yarıyılı sonunda, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı 3.sınıfında öğrenim gören 89 (%54,3)’u kadın ve 75 (%45,7)’ü erkek olmak üzere toplam 164 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerin 68 (%41,5)’i I.öğretim, 96 (%58,5)’sı II.öğretim programında öğrenim görmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerden 86 (%52,4)’sı spor yaptığını belirtirken 78 (%47,6)’i de spor yapmadığını belirtmiştir.

Ölçme Aracının Geliştirilmesi

Ölçme aracının geliştirilmesi aşamasında, çalışma evreninde tesadüfi olarak belirlenen bazı öğrencilerle karşılıklı görüşmeler yapılmış daha sonra 20 öğrenciye ‘açık uçlu soru anketi’ ile uygulama yapıp öğrencilerin konu ile ilgili görüşleri yazılı olarak alınmıştır. Toplanan açık uçlu anket formlarına içerik analiz uygulanarak tutum konusu ile doğrudan ilgili ve ilgili olduğu kabul edilen ham ifadeler oluşturulmuştur. Oluşturulan ham ölçek ifadeleri beden eğitimi ve spor anabilim dalından üç, sınıf öğretmenliği anabilim dalından iki ve ölçme ve değerlendirme anabilim dalından da iki öğretim elemanının görüş ve değerlendirmelerine sunulup daha önce başka araştırmacılar tarafından benzer konularda hazırlanan tutum ölçekleri (Sherrill ve Toulmin, 1977; Martens, 1979; Demura, 1991; Pehlivan, 1998; Demirhan ve Altay, 2001; Özer ve Aktop, 2003; Öncü, 2007)’ndeki ölçek ifadeleriyle kıyaslanmıştır. Tutum ölçeğine ilişkin maddeler yazılırken öncelikle tutum ve tutum ölçülmesine ilişkin literatür taraması yapılmış, tutumun boyutları gibi tutuma ilişkin kuramsal yapıya uygun hususlar dikkate alınmıştır. Burada öncelikle maddelerin kapsam geçerliliğinin sağlanmasına çalışılmıştır. Bu incelemeden sonra, anketin uygulanacağı örnekleme benzer 10 kişiye anketi bire-bir uygulayıp kişilerin görüşleri alındıktan sonra ankete son şekli verilmiştir. “Tutum Ölçeği”, başlangıçta 50 ifadeden oluşmuş, ancak uzman görüşleri, öğrenci dönütleri ve tutumun bilişsel, duyuşsal ve davranışsal öğeleri dikkate alınarak ölçekteki madde sayısı 40’a indirilmiştir. Bu ifadelerden 17’si olumlu, 23’ü olumsuzdur. Sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla geliştirilen ölçek, 5’li Likert Skalası tipindedir. Olumlu tutum ifadelerinin seçenekleri ‘Tamamen Katılıyorum’, ‘Katılıyorum’, ‘Kararsızım’, ‘Katılmıyorum’, ‘Hiç

Katılmıyorum' şeklinde sıralanmış; '5, 4, 3, 2 ve 1' şeklinde puanlanmıştır. Olumsuz ifadelerin seçenekleri ise '1, 2, 3, 4 ve 5' şeklinde ters olarak puanlanmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının uygulaması, öğrencilerin serbest zaman dilimleri içerisinde gerçekleştirilmiştir. Uygulama öncesi gerekli açıklamalar yapılarak katılımcıların birbirleriyle konuşmaması, birbirlerine danışmaması ve birbirlerini etkilememeleri gerektiği öğrencilere hatırlatılmıştır. Ayrıca anket formu yönergesinde de, araştırmanın amacı ile ilgili gerekli açıklamalar yapılarak veri toplama araçlarının doldurulması hakkında detaylı bilgilere yer verilmiştir. Veri toplama araçları, öğrenciler tarafından gönüllü olarak doldurulmuştur. Araştırmacı tarafından toplanan anket formları, kontrol edilerek eksik veya yanlış doldurulanlar araştırma dışında tutulmuştur. Daha sonra üniversite öğrencilerine uygulanan anketlerin geçerli olanları, değerlendirilmek üzere kodlanarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Verilerin Analizi

Öğrencilerden derlenen veriler, SPSS 16.0 ve LISREL 8.54 bilgisayar paket programları kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin faktör analizine uygunluğunu saptamak amacıyla, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett Sphericity testi; faktör yapısını belirlemek amacıyla, temel bileşenler faktör analizi; faktör yapısına kanıt sağlamak amacıyla doğrulayıcı faktör analizi ve tutum ölçeği ve alt faktörler arasında korelasyon testi; güvenilirliğe kanıt sağlamak amacıyla Cronbach Alpha ve Spearman Brown katsayıları; madde geçerliğine kanıt sağlamak amacıyla madde-toplam test korelasyonları; ölçeğin güvenilirliği kapsamında alt ve üst %27'lik grupların madde ortalama puanları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla T-Testi ve ölçekten alınan puanlarla cinsiyet ve spor yapma durumu değişkenleri arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla da Mann Whitney U-Testi yapılmıştır.

Bulgular

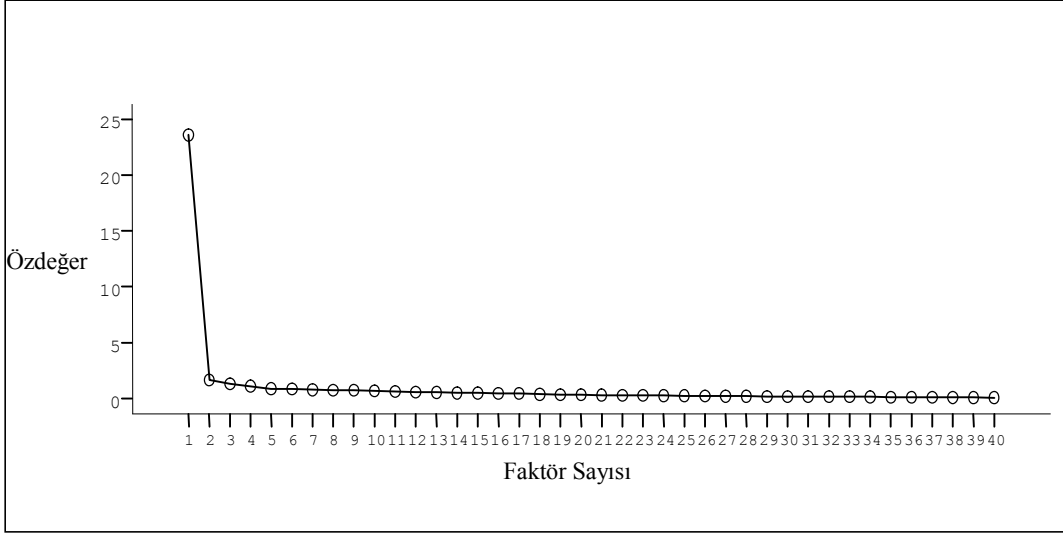
Çalışma kapsamına alınan örneklemin yeterliliğini belirlemek amacıyla yapılan analiz sonuçlarına göre KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) değeri 0,96; Barlett Testi de anlamlı (6551) bulunmuştur ($p < 0,001$) (Tablo 1).

Tablo 1. KMO ve Barlett Testi Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Örnekleme Uyum Ölçüsü		0,96
	X ²	6550,642
Barlett Küresellik Testi	Sd	780
	p	0,000

Tutum ölçeğinde bulunan 40 maddeye ilişkin Varimax rotasyon yöntemi kullanılarak yapılan ilk temel bileşenler faktör analizi işlemi sonucunda özdeğerleri 1'den büyük 4 faktör elde edilmiştir (özdeğerler sırasıyla: 23,60; 1,64; 1,30; 1,08). Bu dört faktörün toplam varyansın

%69,07'sini açıkladığı gözlenmiştir (varyansı açıklama oranları sırasıyla: %58,99; %4,11; %3,26; %2,71). Faktör sayısını belirlemede özdeğer ve çizgi grafiği (Şekil 1); ölçeği oluşturacak maddeleri belirlemek amacıyla da, her bir maddenin madde toplam test korelasyonları ve Cronbach Alfa iç tutarlık katsayıları incelenmiştir.

Şekil 1. Faktör Sayısını Gösteren Çizgi Grafiği (Scree Pilot)

Daha sonra yapılan temel bileşenler faktör analizi işlemi sonucunda, 40 maddeden oluşan ölçekten, ölçeğin yapısına uymayan ya da birden fazla faktöre yük veren 15 madde ölçekten çıkarılarak faktör sayısı 1'e madde sayısı da 25'e indirilmiştir. Faktör yük değerleri 0,739 ile 0,884 arasında değişmektedir. Aşağıdaki tabloda maddeler atıldıktan sonra oluşan ölçeğe ilişkin madde ve test istatistikleri sunulmuştur (Tablo 2).

Tablo 2. Tutum Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

No	Maddeler (Beden eğitimi derslerinin uygulama kısmı için)	Faktör Ortak Varyansı	Faktör Yük Değeri
9	Keşke beden eğitimi dersleri olmasa.	0,781	0,884
28	Beden eğitimi derslerinde daha rahat oluyorum.	0,772	0,879
26	Beden eğitimi derslerine girmeye ayağım hiç çekmiyor.	0,771	0,878
1	Beden eğitimi derslerinde neşeli oluyorum.	0,770	0,877
7	Zorunlu olmasa beden eğitimi derslerine girmeyi tercih etmem.	0,763	0,873
13	Beden eğitimi derslerine kendimi veremiyorum.	0,749	0,865
36	Beden eğitimi dersleri tam bana göre.	0,717	0,847
2	Beden eğitimi derslerine isteyerek giriyorum.	0,713	0,845
6	Beden eğitimi dersleri çok zevkli geçiyor.	0,713	0,844
11	Beden eğitimi derslerinde zaman bir türlü geçmiyor.	0,709	0,842
34	Beden eğitimi derslerinde zamanın nasıl geçtiğini anlamıyorum.	0,704	0,839
8	Beden eğitimi dersleri beni çok sıkıyor.	0,697	0,835
5	Beden eğitimi dersleri bence çok önemli.	0,677	0,823

33	Beden eğitimi dersleri bana daha cazip geliyor.	0,668	0,817
21	Beden eğitimi derslerinden kaytarmaya çalışırım.	0,652	0,808
15	Beden eğitimi derslerinin gerekliliğine inanıyorum.	0,637	0,798
17	Beden eğitimi derslerini kaçırmamaya özen gösteririm.	0,622	0,788
30	Beden eğitimi derslerine girmezsem hiçbir şey kaybetmem.	0,601	0,775
29	Beden eğitimi derslerinde başarılı olmak benim için önemlidir.	0,583	0,764
12	Bence beden eğitimi ders saatleri daha fazla olmalı.	0,576	0,759
14	Beden eğitimi derslerinden hoşlanıyorum.	0,573	0,757
31	Beden eğitimi derslerinde aktifimdir.	0,570	0,755
23	Beden eğitimi derslerine pek dikkat etmem.	0,569	0,754
10	Beden eğitimi dersleri sınıf öğretmeni adayları için iyidir.	0,565	0,752
20	Beden eğitimi dersleri bana zor geliyor.	0,546	0,739

Aşağıdaki tabloda tutum ölçeğini oluşturan tek faktöre ilişkin özdeğer ve varyans yüzdesine ait sonuçlar sunulmuştur.

Tablo 3. Tutum Ölçeği Faktör Yapısı

Faktör	Özdeğer	Varyans Yüzdesi (%)
1	16,70	66,79

Açımlayıcı faktör analizi elde edilen tek faktörlü yapı, doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. Önerilen modifikasyonlar öncesi ve sonrasında yapılan birinci düzey doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA), Root Mean Square Residuals (RMR), Standardized Root Mean Square Residuals (SRMR), Comparative Fit Index (CFI), Goodness of Fit Index (GFI), Adjusted Normed Fit Index (AGFI), Normed Fit Index (NFI) ve Non-Normed Fit Index (NNFI) uyum değerleri Tablo 4'te; gözlenen değişkenlerin T değerlerinin anlamlılık düzeyi ise Şekil 2'de sunulmuştur.

Tablo 4. Tutum Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

	X ²	sd	X ² /sd	RMSEA	RMR	SRMR	CFI	GFI	AGFI	NFI	NNFI
MÖ	698,69	275	2,54	0,10	0,05	0,04	0,98	0,74	0,70	0,97	0,98
MS	524,90	268	1,95	0,08	0,04	0,04	0,99	0,80	0,75	0,97	0,98

Aşağıdaki tabloda, ölçekte yer alan 25 maddeye ilişkin güvenilirlik analizi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 5. Tutum Ölçeği Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek	Cronbach Alpha	Spearman Brown
	0,98	0,96

Aşağıdaki tabloda tutum ölçeğini oluşturan maddelere ilişkin ortalama, standart sapma, madde-toplam korelasyonu ve madde silindiğinde güvenilirlik katsayılarına ait sonuçlar sunulmuştur.

Tablo 6. Madde-Toplam Test Korelasyon Sonuçları

Madde No	Ort	Ss	Madde Toplam Korelasyonu	Madde Silindiğinde Cronbach Alpha
9	4,35	1,06	0,87	0,98
28	4,13	1,04	0,87	0,98
26	4,12	1,13	0,87	0,98
1	4,38	0,91	0,86	0,98
7	4,10	1,19	0,86	0,98
13	4,11	1,07	0,85	0,98
36	3,95	1,11	0,83	0,98
2	4,35	0,90	0,83	0,98
6	4,32	0,95	0,83	0,98
11	4,37	0,91	0,82	0,98
34	4,16	1,04	0,83	0,98
8	4,23	1,08	0,82	0,98
5	4,35	0,91	0,80	0,98
33	4,21	1,00	0,80	0,98
21	4,10	1,14	0,79	0,98
15	4,33	0,91	0,78	0,98
17	3,99	1,07	0,77	0,98
30	3,98	1,18	0,76	0,98
29	4,05	0,95	0,74	0,98
12	3,72	1,22	0,74	0,98
14	4,23	1,00	0,73	0,98
31	4,02	1,04	0,74	0,98
23	4,05	1,03	0,74	0,98
10	4,37	0,87	0,73	0,98
20	4,04	1,11	0,72	0,98

Tablo 6 incelendiğinde madde-toplam test korelasyonlarının 0,72 ile 0,87 arasında değiştiği ve maddelerin her birinin ölçekten atıldığı takdirde güvenirlik katsayısını (Cronbach Alpha) azaltmadığı görülmektedir.

Ölçeğin iç tutarlığına kanıt sağlamak amacıyla yapılan, alt %27 ve üst %27'lik grupların madde ortalama puanlarına ait T-Testi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 7. Alt-Üst %27'lik Gruplara Göre T-Testi Sonuçları

Madde	Alt %27-Üst %27	N	Ort	Ss	t	p
9	Alt %27	44	3,09	1,27	-9,764	0,000*
	Üst %27	44	4,98	0,15		
28	Alt %27	44	3,00	1,20	-10,439	0,000*
	Üst %27	44	4,93	0,25		
26	Alt %27	44	2,80	1,11	-13,152	0,000*
	Üst %27	44	5,00	0,00		
1	Alt %27	44	3,34	1,06	-10,182	0,000*
	Üst %27	44	4,98	0,15		
7	Alt %27	44	2,57	1,00	-16,169	0,000*
	Üst %27	44	5,00	0,00		

13	Alt %27	44	2,98	1,23	-10,712	0,000*
	Üst %27	44	4,98	0,15		
36	Alt %27	44	2,66	1,10	-12,694	0,000*
	Üst %27	44	4,86	0,35		
2	Alt %27	44	3,34	1,03	-10,152	0,000*
	Üst %27	44	4,95	0,21		
6	Alt %27	44	3,27	1,13	-9,934	0,000*
	Üst %27	44	4,98	0,15		
11	Alt %27	44	3,39	1,08	-9,884	0,000*
	Üst %27	44	5,00	0,00		
34	Alt %27	44	3,00	1,12	-11,370	0,000*
	Üst %27	44	4,95	0,21		
8	Alt %27	44	3,02	1,17	-9,499	0,000*
	Üst %27	44	4,91	0,60		
5	Alt %27	44	3,39	1,02	-9,782	0,000*
	Üst %27	44	4,93	0,25		
33	Alt %27	44	3,11	1,13	-9,517	0,000*
	Üst %27	44	4,84	0,43		
21	Alt %27	44	2,86	1,17	-11,853	0,000*
	Üst %27	44	4,98	0,15		
15	Alt %27	44	3,41	1,09	-9,061	0,000*
	Üst %27	44	4,93	0,25		
17	Alt %27	44	2,86	1,05	-13,248	0,000*
	Üst %27	44	4,98	0,15		
30	Alt %27	44	2,70	1,13	-11,894	0,000*
	Üst %27	44	4,86	0,41		
29	Alt %27	44	3,16	1,06	-8,045	0,000*
	Üst %27	44	4,66	0,64		
12	Alt %27	44	2,50	1,09	-13,500	0,000*
	Üst %27	44	4,84	0,37		
14	Alt %27	44	3,34	1,06	-10,429	0,000*
	Üst %27	44	5,00	0,00		
31	Alt %27	44	3,02	1,19	-9,030	0,000*
	Üst %27	44	4,75	0,44		
23	Alt %27	44	3,00	1,03	-10,720	0,000*
	Üst %27	44	4,86	0,51		
10	Alt %27	44	3,57	1,07	-8,258	0,000*
	Üst %27	44	4,93	0,25		
20	Alt %27	44	2,89	1,13	-9,402	0,000*
	Üst %27	44	4,77	0,71		

*p= 0,001 düzeyinde anlamlı

Tablo 8 incelendiğinde, ölçekte yer alan tüm maddeler için t değerlerinin anlamlı olduğu görülmektedir ($p < 0,001$).

Ölçekten elde edilecek toplam puan 25 ile 125 arasında değişmektedir. Tutum ölçeği geliştirme çalışmasında puan ortalaması 104,04 ve standart sapma 21,05 olarak bulunmuştur.

Aşağıdaki tabloda, araştırmaya katılan öğrencilerin ‘Tutum Ölçeği’nden aldıkları puanların cinsiyete göre T-Testi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 8. Cinsiyete Göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	U	p
Kadın	89	73,26	6520,00	2515,00	0,007*
Erkek	75	93,47	7010,00		

*p= 0,01 düzeyinde anlamlı

Sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi dersine yönelik tutumları, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [U=2515,00; p<0,01]. Erkek öğrencilerin tutumları (Sıra Ort=93,47), kadın öğrencilerin tutumlarına (Sıra Ort=73,26) göre daha olumludur.

Tablo 9. Spor Yapma Durumuna Göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

Spor Yapma Durumu	N	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	U	p
Yapıyor	86	91,59	7876,50	2572,50	0,010*
Yapmıyor	78	72,48	5653,50		

*p= 0,05 düzeyinde anlamlı

Sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi dersine yönelik tutumları, spor yapma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [U=2572,50; p<0,05]. Spor yapan öğrencilerin tutumları (Sıra Ort=91,59), spor yapmayan öğrencilerin tutumlarına (Sıra Ort=72,48) göre daha olumludur.

Tartışma

Çalışma kapsamına alınan örneklemin yeterliliğini belirlemek amacıyla yapılan analizler sonucunda; KMO 0,96; Barlett testi sonucu anlamlı bulunmuştur ($X^2=6551$; p<0,001). Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) katsayısı ve Barlett Sphericity Testi, verilerin faktör analizi için uygunluğunu belirlemek amacıyla kullanılır. KMO'nun 0,60'dan yüksek ve Barlett testinin anlamlı çıkması verilerin faktör analizi için uygun olduğunu gösterir (Büyüköztürk, 2004). KMO değerinin 1'e yaklaştıkça mükemmel, 0,50'nin altında ise kabul edilemez (0,90'larda mükemmel, 0,80'lerde çok iyi, 0,70'lerde ve 0,60'larda vasat, 0,50'lerde kötü) olduğu belirtilmektedir (Tavşancıl, 2002). Faktör analizinde ayrıca evrendeki dağılımın normal olması gerekmektedir. Verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiği Barlett testi ile sınımlanmaktadır. Bu test sonucunda elde edilen *chi-square* test istatistiğinin anlamlı çıkması, verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiğinin göstergesidir (Çapri ve Kan, 2006). Test sonuçları verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla yapılan analizler sonucunda; tek faktörün ölçeğe ilişkin açıkladığı toplam varyansın %66,79; ölçeği oluşturan maddelere ilişkin faktör yüklerinin 0,739 ile 0,884; faktör ortak varyanslarının 0,546 ile 0,781 arasında olduğu görülmektedir. Maddelerin ortak faktör varyanslarının 1'e yakın ya da 0,66'nın üzerinde olması iyi bir çözümdür, ancak uygulamada bunu karşılamak genellikle zordur. Ortak faktör varyanslarının yüksek olmasının, modele ilişkin açıklanan

toplam varyansı artıracağı dikkate alınmalıdır (Büyüköztürk, 2004). Verileri en uygun şekilde temsil edecek faktör sayısı, her faktör tarafından açıklanan toplam varyans yüzdesi ile belirlenir. Toplam varyans, her değişkenin varyansının toplamıdır. Modele alınacak faktör sayısı, öz değerleri birden büyük olan faktörlerin sayısı kadardır (Balcı, 1995; Turgut ve Baykul, 1992). Büyüköztürk (2004), çizgi grafiğinin (Scree Pilot), maddelerin özdeğerlerinin birleştirilmesi sonucunda elde edildiğini, bu nedenle grafikte görülebilecek hızlı düşüşlerin (kırılma noktalarının) faktör sayısını verebileceğini belirtmektedir. Şekil 1 incelendiğinde çizgi grafiğindeki yüksek ivmeli hızlı düşüşün yaşandığı bileşenin 1 numaralı faktör olduğu, 2 numaralı faktörden itibaren grafiğin yatay bir görünüm aldığı gözlenmektedir. Maddelerin yer aldıkları faktördeki yük değerlerinin 0,45 ya da daha yüksek olması seçim için iyi bir ölçüttür. Ancak uygulamada az sayıda madde için bu sınır değer, 0,30'a kadar indirilebilir. Bir faktörle yüksek düzeyde ilişki veren maddelerin oluşturduğu bir küme var ise bu bulgu, o maddelerin birlikte bir kavram-yapıyı-faktörü ölçtüğü anlamına gelir (Büyüköztürk, 2004). Analize dâhil değişkenlerle ilgili toplam varyansın 2/3'ünün kapsandığı faktör sayısı, önemli faktör sayısı olarak değerlendirilir. Özellikle sosyal bilim uygulamalarında bu değere ulaşmak zor olduğu için tek faktörlü ölçeklerde açıklanan varyansın en az %30, çok faktörlü ölçeklerde ise daha fazla olması beklenir (Bayram, 2004). Öz değer, hem faktörlerce açıklanan varyansı hesaplamada hem de önemli faktör sayısına karar vermede dikkate alınan bir katsayıdır. Faktör analizinde başlangıçta, genel olarak öz değeri 1 ya da 1'den büyük olan faktörler önemli faktörler olarak alınır (Büyüköztürk, 2004). Elde edilen bulgular, ölçeğin tatmin edici düzeyde geçerli bir ölçek olduğunu göstermektedir.

Tutum ölçeğinin tek faktörlü yapısına kanıt sağlamak amacıyla önerilen modifikasyonlar doğrultusunda yapılan birinci düzey doğrulayıcı faktör analizi sonucunda; $\chi^2/sd=1,95$, RMSEA=0,08, RMR=0,04, SRMR=0,04, CFI=0,99, GFI=0,80, AGFI=0,75, NFI=0,97 ve NNFI=0,98 değerleri elde edilmiştir. Gözlenen değişkenlerin T değerlerinin anlamlılık düzeyi incelendiğinde de değerlerin 0,01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmektedir. χ^2/sd , oranının 2'nin altında olması model ile veriler arasında mükemmel bir uyum olduğunu göstermektedir (Schermelleh-Engel ve Moosbrugger, 2003; Tabachnick ve Fidel, 2001). RMSEA'nın 0,08'e eşit ve küçük olması iyi uyum (Jöreskog ve Sörbom, 1993; Sümer, 2000), RMR ve SRMR'nin 0,05'e eşit ve küçük olması mükemmel uyum (Brown, 2006), CFI'nin 0,95'e eşit ve büyük olması mükemmel uyum (Brown, 2006; Sümer, 2000), GFI'nin 0,90'a eşit ve büyük, AGFI'nin 0,85'e eşit ve büyük olması kabul edilebilir uyum (Schermelleh-Engel ve Moosbrugger, 2003), NFI ve NNFI'nın da 0,95 ve üzerinde olması mükemmel uyuma işaret etmektedir (Hu ve Bentler, 1999; Sümer, 2000). GFI ve AGFI dışındaki tüm uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğu görülmektedir. GFI ve AGFI indeksleri, örneklem büyüklüğüne çok duyarlı olduğu için büyük örneklemelerde daha uygun değerler vermektedir (Schumacker ve Lomax,

1996; Sümer, 2000; Tabachnick ve Fidel, 2001). Ayrıca gizil değişkenlerin gözlenen değişkeni açıklama durumlarına ilişkin T değerlerinin 1,96'yı aşarsa 0,05 düzeyinde; 2,56'yı aşarsa 0,01 düzeyinde anlamlı olduğu belirtilmektedir (Çokluk ve ark, 2010). Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen bulgular, açımlayıcı faktör analizi sonucu elde edilen faktör yapısının doğrulandığını göstermektedir.

Ölçeği oluşturacak maddeler ve ölçeğin güvenilirlik seviyesini belirlemek amacıyla yapılan analizler sonucunda; ölçek için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısının 0,98; Spearman Brown iki yarı test korelasyon katsayısının 0,96; madde-toplam test korelasyonlarının da 0,72 ile 0,87 arasında değiştiği ve maddelerin her birinin ölçekten atıldığı takdirde güvenilirlik katsayısını (Cronbach Alpha) azaltmadığı görülmektedir. Cronbach Alpha, ölçeğin güvenilirlik seviyesi belirlenirken, ölçeğin tümü ve her bir alt ölçek için iç tutarlılık anlamında kullanılan bir güvenilirlik katsayısı hesaplama biçimidir (Cronbach, 1951). İki yarı test güvenilirliği ise, testin maddelerinin tek-çift, ilkyarı-sonyarı veya yansız olarak iki eş yarıya ayrılarak testin iki yarısı arasındaki ilişkiden hareketle Spearman Brown formülü kullanılarak testin tamamı için hesaplanan korelasyon katsayısı ile açıklanır. Testi yarılama yöntemi olarak da bilinen iki yarı test güvenilirliği, elde edilen test puanları arasındaki tutarlılığı gösterir (Büyüköztürk, 2004). Hesaplanan güvenilirlik katsayısının 0,70 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenilirliği için genel olarak yeterli görünmektedir (Büyüköztürk, 2004; Carter, 1997). Madde-toplam puan korelasyonu, test maddelerinden alınan puanlar ile testin toplam puanı arasındaki ilişkiyi açıklar. Madde-toplam korelasyonunun pozitif ve yüksek olması, maddelerin benzer davranışları örneklediğini ve testin iç tutarlılığının yüksek olduğunu gösterir. Madde-toplam korelasyon katsayılarının, testin toplanabilirlik özelliğini bozduğu için negatif olmaması ve en az 0,20 olması öngörülmektedir (Büyüköztürk, 2004; Özdamar, 1999). Alt %27 ve üst %27'lik gruplar arasında istendik yönde gözlenen farkların anlamlı çıkması, ölçeğin iç tutarlılığının dolayısıyla maddelerin aynı davranışı ölçmeye yönelik olduklarının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir (Büyüköztürk, 2004). Güvenirlik analizi sonucunda elde edilen bulgular, ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir.

Araştırma sonuçları, öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile cinsiyet ve spor yapma durumu arasında anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere; spor yapan öğrencilerin spor yapmayan öğrencilere göre tutumlarının daha olumlu olması araştırma dâhilinde beklenen sonuçlardır. Koca ve diğerleri (2005) ve Arslan ve Altay (2009) da yaptıkları araştırmalarda erkekler lehine anlamlı farklılıklar tespit etmişlerdir.

Sonuç ve Öneriler

Çalışma kapsamında yapılan analizler sonucunda tutum ölçeğinin kullanılabilir bir ölçüm aracı olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının, beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla hazırlanan ölçeğin yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışması sonucu elde edilen

bulgular, 25 madde ve tek faktörden oluşan ölçeğin sınıf öğretmenliği programı öğrencileri üzerinde kullanılabilirliğini göstermektedir.

Maddelerin yük değerlerinin (0,739-0,884) ve açıkladığı varyansın (%66,79) yeni geliştirilen bir enstrüman olmasına karşın çok yüksek olması, ayrıca doğrulayıcı faktör analizi sonuçları, ölçeğin tek faktörlü yapısına güçlü kanıtlar oluşturmaktadır.

Yapılan araştırma sonucunda; öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile cinsiyet ve spor yapma durumu değişkenleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğunu göstermektedir. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere, spor yapan öğrencilerin de spor yapmayan öğrencilere göre tutum puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

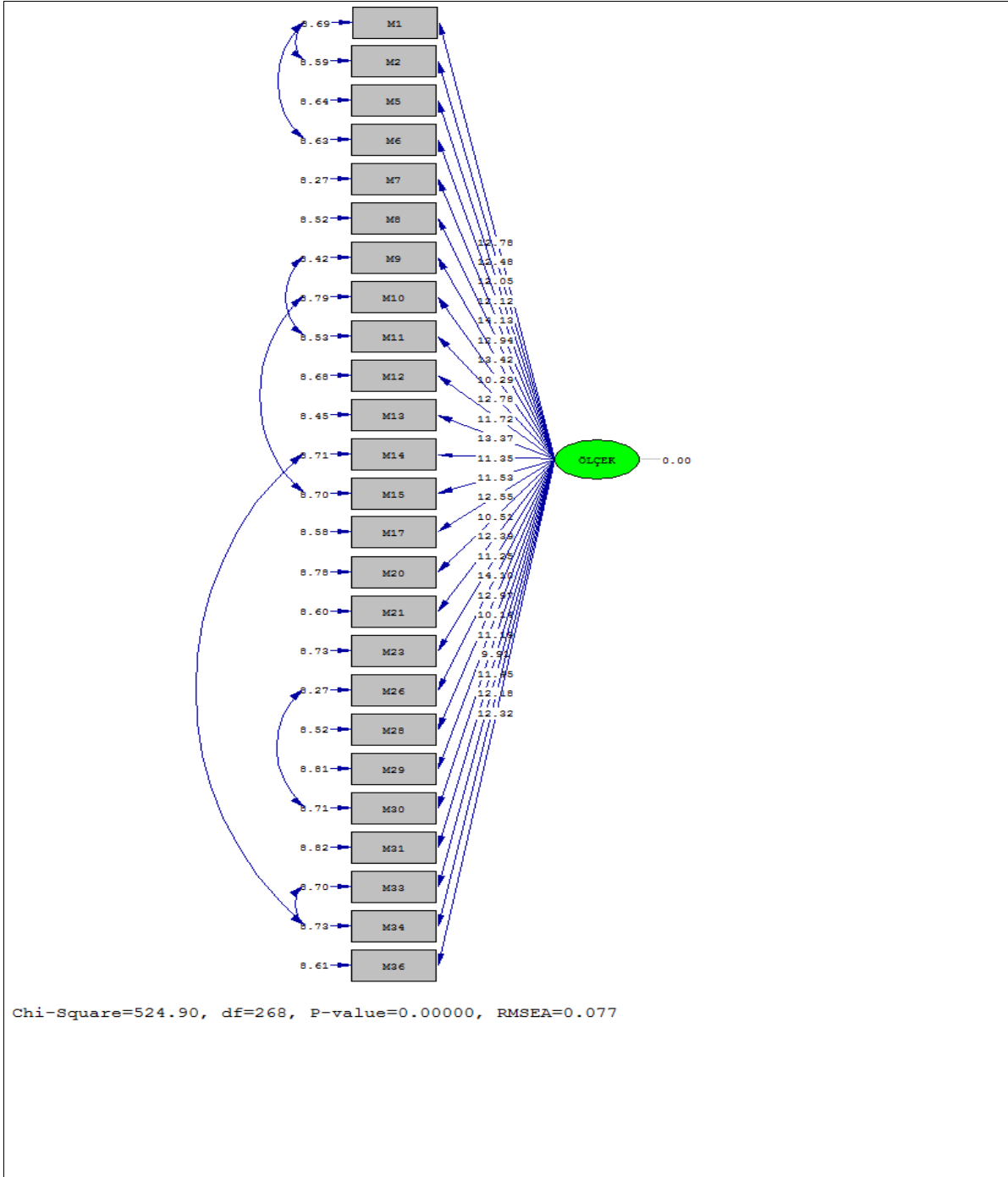
Bundan sonra yapılacak çalışmalarda ölçeğin okul öncesi ve özel eğitim bölümü öğrencileri gibi farklı örneklemeler üzerinde uygulanmasının, ölçeğin geçerliği ve güvenilirliğine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. İlerleyen çalışmalarda sınıf öğretmeni adaylarının, beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının tespit edilmesi ile eğitim politika ve planlamalarına temel olabilecek verileri ortaya koyarak, yeni projelere ve hizmetlere yön vermek mümkün olabilecektir. Araştırmanın ayrıca Yüksek Öğretim Kurulu, Milli Eğitim Bakanlığı'ndaki sorumlu ve ilgili kişilere yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

Kaynakça

- Ağgön, E. ve Yazıcı, M. (2010). Sınıf Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları (Erzincan Üniversitesi Örneği). *9.Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, Elazığ, 1072-1074.
- Aracı, H. (1999). *Okullarda Beden Eğitimi*. Ankara: Bağırhan Yayinevi.
- Arıcı, H. (2007). *Yapılandırmacı Yaklaşımla Beden Eğitimi ve Spor Etkinlikleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Arkonacı, S.A. (2001). *Sosyal Psikoloji* (2.Baskı). İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Arslan, Y. ve Altay, F. (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşlerinin Bazı Eğilimleri Açısından İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(1), 14-23.
- Balcı, A. (1995). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Bayram, N. (2004). *Sosyal Bilimlerde SPSS İle Veri Analizi*. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Brown, T.A. (2006). *Confirmatory factor analysis for applied research* (1st Ed.). NY: Guilford Publications, Inc.
- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Carter, C.D. (1997). *Doing quantitative psychological research: from design to report*. UK: Psychology Pres Ltd.
- Ceylan, E. (2006). "İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersi İle İlgili Bilgi Tutum ve Uygulamaları." Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Cronbach, L.J. (1951). Coefficient alpha and internal structure of tests. *Psychometrika*, 16, 297-334.
- Çapri, B. ve Kan, A. (2006). Öğretmen Kişilerarası Öz-Yeterlik Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2(1), 48-61.

- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik-SPSS ve Lirselle Uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Dalkıran, O. ve Tuncel, F. (2007). Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Dersinin Seçmeli Ders Olarak İşlenmesinin Öğrenciler Gözüyle Değerlendirilmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 37-42.
- Darst, P.W. & Pangrazi, R.P. (2009). *Dynamic physical education for secondary school students* (6th Ed.). San Francisco: Pearson Education.
- Demirhan, G. ve Altay, F. (2001). Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumları Ölçeği II. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 10(2), 9-20.
- Demura, S.N.C. (1991). A study of general attitudes of female college student's towards physical education practice: construction of a questionnaire of general attitudes. *Bulletin of the Faculty of Education Kanazawa University Educational Science*, 40, 247-257.
- Erkuş, A. (2003). *Psikometri Üzerine Yazılar*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Güllü, M. ve Güllü, M. (2009). Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 138-151.
- Hu, L. & Bentler, P.M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1-55.
- İnceoğlu, M. (1993). *Tutum Algı İletişim*, Ankara: V Yayınları.
- İpek, C. ve Bayraktar, C. (2009). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Beden Eğitimi Dersine İlişkin Özyeterlik Algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 67-84.
- Jöreskog, K.G. & Sörbom, D. (1993). *Lirselle 8: Structural equation modeling with the simplis command language*. Lincolnwood: Scientific Software International, Inc.
- Kangalgil, M. ve Dönmez, B. (2003). İlköğretimde Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşleri (Sivas Örneği). *Milli Eğitim*, 159, 125-131.
- Kara, İ. (2007). "Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersi Öğretimine İlişkin Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi." Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karakoç, İ. ve Sezer, A. (2007). İlköğretim II.Kademe Sosyal Bilgiler Dersi Coğrafya Konularının Öğretiminde Çoklu Zeka Uygulamalarının Akademik Başarıya Etkisi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2, 9-20.
- Koca, C., Aşçı, F.H. ve Demirhan, G. (2005). Attitudes toward physical education and class preferences of Turkish Adolescents in terms of school gender composition. *Adolescence*, 40, 365-375.
- Kuru, E. (2003). Farklı Statüdeki Beden Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 175-191.
- Lourenco, V.L. (2009). "Preservice classroom teachers: beliefs and perceptions concerning elementary physical education." Unpublished master thesis, California State University, Chico.
- Martens, F.L. (1979). A scale for measuring attitude toward physical education in the elementary school. *The Journal of Experimental Education*, 47(3), 239-247.
- Morgan, P. (2008). Teacher perceptions of physical education in the primary school: Attitudes, values and curriculum preferences. *Physical Educator*. [Online]: Retrieved on 29-March-2011, at URL: http://findarticles.com/p/articles/mi_hb4322/is_1_65/ai_n29428797/
- Morgan, P.J. & Vibake, H. (2008). Physical education in primary school: classroom teacher's perceptions of benefits and outcomes. *Health Education Journal*, 67(3), 196-207. [Online]: Retrieved on 29-March-2011, at URL: <http://hej.sagepub.com/content/67/3/196.abstract>
- Öncü, E. (2007). "Ana-Babaların Çocuklarının Beden Eğitimi Dersine Katılımına Yönelik Tutumları ve Beklentileri." Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özdamar, K. (1999). *Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi I* (2.Baskı). Eskişehir: Kaan Kitabevi.

- Özer, D. ve Aktop, A. (2003). İlköğretim Öğrencileri İçin Hazırlanmış Bir Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinin Adaptasyonu. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 67-82.
- Özğüven, İ.E. (1998). *Psikolojik Testler (2.Baskı)*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Öztürk, F. (1998). *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*. Ankara: Bağırğan Yayınevi.
- Pangrazi, R.P. (2001). *Dynamic physical education for elementary school*. Boston: Allyn & Bacon.
- Pehlivan, Z. (1998). Beden Eğitimi Dersi İçin Tutum Ölçeği Geliştirme. *5.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*.
- Pehlivan, Z., Dönmez, B. ve Yaşat, H. (2005). Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Görüşleri. *Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(3), 51-62.
- Portman, P.A. (1996). Preservice elementary education majors beliefs about their elementary physical education classes (Pt. 1). *Indiana Association for Health, Physical Education, Recreation and Dance Journal*, 25 (2), 25-28.
- Schermelleh-Engel, K. & Moosbrugger, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: test of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online*, 8(2), 23-74.
- Schmottlach, N. & McManama, J. (1997). *The physical education handbook (9th Ed.)*. MA: Allyn and Bacon.
- Schumacker, R.E. & Lomax, R.G. (1996). *A beginner's guide to structural equation modeling (1th Ed.)*. NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Sherif, M. & Sherif, C.W. (1996). *Sosyal Psikolojiye Giriş II (Çev: M. Atakay ve A. Yılmaz)*. İstanbul: Sosyal Yayınlar.
- Sherrill, C. & Toulmin M. A children's attitude inventory toward physical education. Unpublished manuscript, Denton: Texas Woman's University.
- Sümer, N. (2000). Yapısal Eşitlik Modelleri. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49-74.
- Tabachnick, B.G. ve Fidell, L.S. (2001). *Using multivariate statistics (4th Ed.)*. MA: Allyn and Bacon, Inc.
- Tanrıoğen, A. (Ed.) (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi (1.Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Thompson, K. (1996). "Physical education and sport in Hunter region primary schools." Unpublished doctoral thesis, Newcastle University, Galler.
- Turgut, M.F. ve Baykul, Y. (1992). *Ölçekleme Teknikleri*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Xiang, P., Lowy, S. and McBride, R. (2002). The impact of a field-based elementary physical education methods course on preservice classroom teachers' beliefs. *Journal of Teaching in Physical Education*, 21(2), 145- 161.
- Yıldız, Ö. (2010). "Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları ve Karşılaştıkları Problemler." Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Şekil 2. Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları ve T Değerleri